

Ng u n g c: Văn Tuy n. net

Trên con đ ng ti n hoá c a m t ngôn ngữ đ c thông đ ng nh t trên hành tinh n y, năm 2006 m t đ u m c quan tr ng c a Anh ngữ đã ti n đ n gi i h n m t tri u ch (1 million words) trong ph ng ti n phong phú giao l u c a loài ng i.

C quan Đ i u Hành Ngôn Ngữ Toàn C u (Global Language Monitor, vi t t t là GLM) do m t nhóm chuyên viên truy n thông thành l p đ nghiên c u chi u h ng phát tri n vi c s đ ng Anh ngữ và nh h ng sâu xa c a Anh ngữ trong sinh ho t văn hoá văn ch ng, và đ i s ng c a con ng i. Theo c quan GLM cho bi t, năm 2006, kho tàng Anh ngữ t i Hoa k lên đ n m t tri u ch , con s đ áng quan tâm cho nhi u ng i.

Trong lúc Pháp ngữ ph i đ c Hàn Lâm Vi n duy t xét, c quan n y thành l p năm 1635 do H ng y Richelieux ch x ng. Vi n Hàn Lâm Pháp toàn quy n quy t đ nh v văn ph m, t ng m i, đó m i là Pháp văn chính th c. Hàn Lâm Vi n Pháp, m t nhóm ng i s ng trong tháp ngà ch nghĩa, b o th , ch u áp l c chính tr gò bó, thành th Pháp ngữ không phát tri n theo nhu c u ti n b c a đ i s ng, nên hi n nay v n ch trong kho ng 100 ngàn ch nghèo nàn.

Nhìn i Anh ngữ , nh t là Anh ngữ t i Hoa K , m t ngôn ngữ ti n hóa nhanh nh t trong hàng v n ngôn ngữ trên qu đ t này. Hoa K là đ t c a nh ng ng i di dân nên Anh ngữ cũng ph i h p phát tri n hài hòa tr n l n theo ngôn ngữ và sinh ho t c a di dân.

Sau đây là m t vài ch Anh ngữ tiêu bi u đ c thành hình t nhi u ngôn ngữ khác trên th gi i:

Ch Anh ngữ	Đ c hình thành t	Nghĩa
Dentist	Pháp ngữ	Nha sĩ

Hamburger	Đõ c ngõ	Bánh mì kõ p thõ t
Dinosaur	Hy Lõ p ngõ	Khõ ng Long
Forum	La Tinh	Diõ n Đàn
Alligator	Tây Ban Nha	Cá Sõ u
Ao dai; Pho	Viõ t Nam	Áo dài, Phõ

Sõ khác biõ t giõ a Anh ngữ tõ i Hoa Kõ và Anh ngữ õ Anh Quõ c, mõ t phõ n trong cách sõ dõ ng biõ n hoá. Trong mõ c đõ nào đó, ngõ õ i Hoa Kõ đõ n giõ n hoá trong võ n đõ c (spelling) và chõ p nhõ n cho Anh ngữ thích õ ng trong môi trõ õ ng mõ i. Sõ khác biõ t nõ y đã thành hình lõ n dõ n và kéo dài hõ n 300 năm. Vào thõ kõ XVII, ngõ õ i Anh đõ u tiên đõ n Hoa Kõ rõ i dõ n dõ n ngõ õ i Đõ c, ngõ õ i Pháp, ngõ õ i Ý, ngõ õ i Thõ y Đõ n; ngõ õ i Âu châu đõ n đõ nh cõ tõ i phõ n đõ t Tân Thõ Giõ i cùng võ i thõ dân da đõ bõ n xõ . Trong sinh hoõ t chung cõ a mõ t cõ ng đõ ng đa sõ c dân, mõ t American English Language đã thành hình.

Năm 1828, ông Noah Webster đã chính thõ c tách rõ i Anh ngữ tõ i Hoa Kõ tõ Anh ngữ õ Anh quõ c, khi ông soõ n và cho xuõ t bõ n quyõ n tõ đõ n đõ u tiên, An American Dictionary of the English Language. Ông Webster đã Mõ hoá tiêu chuõ n cách đánh võ n và đõ c Anh ngữ , cùng in thêm nhiõ u tõ ngõ mõ i, nhõ ng chõ nõ y chõ a bao giõ có trong tõ đõ n Anh ngữ õ Anh quõ c. Tõ đó, nhiõ u nhà xuõ t bõ n õ Hoa Kõ lõ n lõ t đua nhau làm tõ đõ n theo đõ õ ng lõ i cõ a ông Webster và sách đõ õ c chõ p nhõ n hoan nghênh khõ p hoàn cõ u.

Đõ u thõ kõ XX, võ i quá khõ huy hoàng cõ a Anh quõ c, nhõ ng trí thõ c Hõ ng Kông nhõ n đõ nh rõ ng, Anh ngữ tõ Anh quõ c là Anh ngữ chính thõ ng quý phá i tiêu chuõ n. Thõ i đõ i và sinh hoõ t loài ngõ õ i đã đõ i thay, nõ n văn hoá giáo đõ c Hoa Kõ tràn ngõ p khõ p đõ a cõ u. Cuõ i năm 2002 tõ i diõ n đàn Houston, tõ ngõ i cõ nh giáo sõ Paul Chu, ngõ õ i đã tõ ng cùng tõ giõ ng dõ y tõ i Đõ i hõ c Houston, hiõ n là Chõ tõ ch Đõ i hõ c Hõ ng Kông, ông ta thì thõ m vào tai tõ phê bình diõ n giõ bà Margaret Thatcher nói tiõ ng Anh ngữ ng nghõ u thõ t lõ õ i đõ đõ t và chõ có tiõ ng Anh tõ i Hoa Kõ là du dõ õ ng đõ y nhõ c đõ u trõ m bõ ng hùng hõ n.

Nhiu qu c gia trên th gi i có lu t đ nh b t bu c ch dùng m t ngôn ngữ chính th c trong m t n c, g i là qu c ngữ , nh ngữ Hoa k không có lu t dùng Anh ngữ là ngôn ngữ chính th c cho toàn th liên bang. Ch có 23 ti u bang có lu t đ nh dùng Anh ngữ làm ngôn ngữ chính th c, trong đó có ti u bang California, n i nhi u ng i Vi t Nam đ nh c nh t Hoa k . Ti u bang Texas nhi u l n đ a d lu t Official English Laws ra th o lu n đ u b b c b , vì s ng i Hoa k g c M Tây C có th l c chính tr khá m nh.

Chuyên viên nghiên c u ngôn ngữ Hoa K ghi nh n có trên 336 ngôn ngữ đã t ng đ c s đ ng Hoa K , trong đó có 176 ngôn ngữ th dân da đ ; 52 ngôn ngữ c a th dân hi n nay không còn ai nói đ n n a.

Th ngữ da đ hi n nay đ c thông d ng nhi u nh t trong c ng đ ng Hoa K là ti ng Navajo, nhi u ti ng n y đã đ c bi n hoá thành Anh ngữ . Vì Hoa K không có lu t qu c ngữ chính th c, nên trong cu c T ng Ki m Tra Dân s năm 2000, Văn phòng Th ngữ Kê Liên bang đã ph i in b n v n đ l c ki m tra b ng sáu th ti ng: Anh ngữ , Tây Ban Nha, Trung Hoa, Vi t Nam, Đ i Hàn và ti ng Phi Lu t Tân Tagalog.

Năm 2006, khi c quan GLM đ t pháo bông ăn m ng Anh ngữ t i Hoa K đã có m t tri u ch , nh ngữ t p chí vi t Anh ngữ sáng t o ph c t p khó hi u nh Newsweek ho c t p chí s đ ng Anh ngữ đ n gi n rõ ràng nh Reader’s Digest đ u có bài đ c bi t hân hoan chào m ng. Trong m t tri u ch Anh ngữ n y, n u đ i thi hào Anh ngữ Shakespeare đ t nhiên tái sinh xu t hi n, có l ông ta cũng ng c nhiên ng ngàng. T t c gia tài thi ca đ s c a ông đ l i cho h u th , ông cũng ch s đ ng kho ng 24 ngàn ch , trong s n y có h n 1000 t do ông sáng t o ra. M t ng i Hoa K sinh ra và l n lên trên quê h ng c a mình, c p sách đ n tr ng h c thi đ u b ng c nhân k s BA, BS cũng ch s đ ng kho ng 14 ngàn ch .

Năm 1984, tôi đ c thành ph Houston b u vào ch c v Houston’s Poet Laureate, nhà th Công Huân Danh đ c a thành ph Houston. Trong ba năm 1984-1987, tôi đ c m i làm keynote speaker, di n gi chính c a các bu i l v n hoá, xã h i. M t l n trong bu i l gây qu t thi n năm 1985, th tr ng thành ph Houston lúc b y gi , bà Kathy Whitmire gi i thi u tôi đ đ c di n v n khai m c, bà nói tôi là m t “great bard”, nhà th l n. Ông Warren Buffett, có b ng BS, MS, nhà t phú giàu th nhì trên th gi i hi n nay, ông ng i bên tay ph i li n quay h i tôi ch “
bard” nghĩa là gì. Thì ra ch “*bar*
d”

n m ngoài 14 ngàn ch thông th ng, còn ch poet là thi sĩ trong 14 ngàn ch thông d ng hàng ngày c a ng i Hoa K .

Ti n sĩ Alan Greenspan, c u Ch T ch Ngân Hàng D Tr Liên Bang Hoa K , m t nhân v t ngo i l , th ng s d ng ngôn ng cao l khác v i ti ng s d ng thông th ng.

Khi còn tr , ông Greenspan mu n c u hôn v i ng i b n gái, ông đã s d ng ngôn ng v n ch ng đ n hai l n mà cô ta v n ng ngác không hi u, d u cô ta là m t minh tinh đ n nh. Mãi đ n l n th ba khi ông ta qu g i xu ng và d ng chi c nh n đ nh hôn, cô ta m i hi u ra, lòng tràn ng p sung s ng ôm ông ta ch p nh n. Ngày 05 tháng 12 năm 1996, Ch T ch Ngân Hàng D Tr Liên Bang, Alan Greenspan tuyên b th tr ng ch ng khoán trên toàn th gi i đã gia tăng m t cách vô lý b ng hai ch “irrational exuberance”, ngày hôm sau th tr ng ch ng khoán toàn c u đã s t gi m m t đi 100 t M kim vì hai ch n y. Hai ch “irrational exuberance” đi vào l ch s tài chánh th gi i nh hai ch đ t giá nh t c a ngôn ng loài ng i.

M t nhà văn l n Hoa K , tác gi trên 60 tác ph m, ông John Updike t t nghi p C nhân Anh văn Đ i h c Harvard v i h ng T i u Danh D (Summa Cum Laude) là m t trong hai ng i gi i thi u t i gia nh p Trung Tâm Văn Bút PEN Club Hoa K , ông đ c r t nhi u gi i th ng v n ch ng huy ch ng cao quý. Tr ng thiên ti u thuy t “Rabbit” mô t cu c đ i th ng tr m c a m t c u th l ng danh, ông John Updike cũng ch s d ng kho ng 18 ngàn t Anh ng . Nhà văn n Hoa K g c Phi châu Toni Morrison, bà đ c gi i th ng Nobel văn ch ng năm 1993, ti u thuy t “Beloved” bán ch y nh t, bà cũng ch s d ng kho ng 15 ngàn ch Anh ng . Amy Tan nhà văn n Hoa K g c Trung Hoa, có sách bán đ n hàng tri u quy n và truy n c a cô đã đ c đ a lên màn b c, Amy Tan cũng ch s d ng kho ng 13 ngàn ch Anh ng khi vi t t p truy n ng n “The Joy Luck Club” và 14 ngàn ch khi vi t truy n dài “The Kitchen God Wife”.

Còn nh ng nhà văn Hoa K chuyên vi t ti u thuy t kinh d h c nh ng chuy n tình t át, n ng n c mùi tình d c, sách bán r t ch y, m i quy n h thu vào hàng tri u đô la nh hai tác gi Stephen King và Danielle Steel; nh ng nhà văn n y h ch dùng kho ng 12 ngàn ch Anh ng . Iris Chang cô s gia vĩ đ i nh t c a ng i Trung Hoa t i Hoa K , cô t t qua đ i năm 2005 khi ch m i 26 tu i; cô vi t hai quy n s “The Rape of Nanking” và “The Chinese in America” cũng ch s d ng kho ng 11 ngàn t Anh ng .

Theo Văn Phòng Thông Kê Hoa K, 1/5 dân số Hoa K vào khoảng 60 triệu người từ 5 tuổi trở lên đã nói một ngôn ngữ khác tiếng nhà, không phải Anh ngữ. Trong số 60 triệu người này có 55% họ nói Anh ngữ lưu loát.

Công đồng Việt Nam chúng ta số đông nói tiếng tiếng nhà lên đến hơn 75% và khoảng gần 50% nghe hiểu và phát biểu Anh ngữ lưu loát. Một học sinh Việt Nam đến Hoa K 10 tuổi tiếp tục đến trường để tiếp nhận trung học và sau 4 hay 5 năm tiếp nhận ở học ở Hoa K vẫn bằng cấp nhân, kể cả BA, BS, những người Mỹ gốc Việt này thường số đông khoảng 11 ngàn chỉ Anh ngữ. Gần đây, những cuộc thi đánh vần toàn quốc Spelling Bee tại thủ đô Washington D.C. đã có nhiều học sinh gốc Việt tham dự, một phần đáng mừng. Khi gần đến vòng chung kết, học sinh gốc Việt thường vắng vẻ vì gặp những chủ tịch Anh thành hình từ tiếng La Tinh, Hy Lạp, Đức, Do Thái. Mong sao các em đừng ngại sách Anh ngữ học nữa để tiếp tục sâu vào vòng chung kết cuộc thi đánh vần Spelling Bee và trong tương lai trở nên nhà văn Hoa K học tốt tiếng học cùng góp phần vào sự thăng hoa của kho tàng một triệu chủ Anh ngữ đã đến trong năm 2006.